

Handläggare: Sven-Göran Södergren
Telefon: 08-508 05 061

Dnr 006-327-2008

Sammanträde 28 augusti 2008

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl revidering av reglementen

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr 311-315/2008

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Sven-Göran Södergren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslöt i budget 2008 att arbetet med att förkorta plan-och byggprocessen ska fortsätta. Kortare handläggningstider bedöms vara en central fråga för Stockholms fortsatta tillväxt och framtida utveckling, samt för genomförande av vision 2030 "Ett Stockholm i världsklass". Stadsdirektören har uppdragit åt en utredningsman att utreda hur plan- och byggprocessen kan förkortas ytterligare samt hur vissa ansvarsfrågor inom det tekniska området bör organiseras. Det föreslås bl a i utredningen att ansvaret för parker, strandbad mm centraliseras.

Förvaltningen är positiv till att staden ser över nuvarande rutiner och ansvarsfördelningar när det gäller plan-och byggprocessen för att minimera byråkrati och onödig tidsåtgång. Förvaltningen är dock ytterst negativ till att centralisera parkförvaltningen. Så länge stadsdelsnämnderna finns kvar bör verksamheter som står medborgarna nära handläggas lokalt inte minst ur ett samverkansperspektiv. Stadsmiljöfrågorna är av en sådan karaktär att de bör vara stadsdelsnämndernas ansvar.

Bilaga: Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik.

Bakgrund och redovisning av stadsledningskontorets förslag

Kommunfullmäktige har i budget för 2007 och 2008 gett staden i uppdrag att vidta åtgärder för att förkorta plan- och bygglovprocessen. Målet är att tiden från start-PM till beslutad detaljplan på sikt ska halveras.

Stadsbyggnadsnämnden har redan under 2007 vidtagit åtgärder som minskat plantiden. Ytterligare åtgärder erfordras dock, då kortare handläggningstider bedöms vara en central fråga för Stockholms fortsatta tillväxt och framtida utveckling, och för genomförande av vision 2030 – ”Ett Stockholm i världsklass”.

En särskild utredningsman har därför utrett hur plan- och byggprocessen kan förkortas ytterligare, samt hur vissa ansvarsfrågor inom det tekniska området bör organiseras. Utredningen har genomförts under vintern 2008.

I utredningen föreslås ett antal åtgärder som på olika sätt underlättar arbetet med underlag och beslut avseende plan- och byggprocessen. I ärendet föreslås även organisatoriska förändringar inom staden. Vidare föreslås förändringar i nämndernas interna relationer, vilket tros förkorta tidsåtgången från förslag till beslut.

Konkret föreslår stadsledningskontoret ett antal åtgärder för att effektivisera plan- och bygglovprocesserna framför allt genom utökad tillämpning av planavtal, översyn av plantaxan, ökad tillämpning av enkelt planförfarande, ökad delegation från kommunfullmäktige till stadsbyggnadsnämnden och från stadsbyggnadsnämnden till stadsbyggnadskontoret samt effektivare remissförfarande i plan- och bygglovärenden.

Ansvar för kulturhistorisk klassificering och bedömning överförs till stadsbyggnadsnämnden. Skönhetsrådets kansli knyts organisatoriskt och lokalmässigt till stadsbyggnadskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår också en ökad delegation för inriktnings- och genomförandebeslut från kommunfullmäktige till nämnder med investeringsansvar och från nämnder till respektive förvaltning.

Vidare föreslås att ansvaret för strandbad, motionsspår och konstfrusna isbanor överförs från stadsdelsnämnderna till idrottsnämnden och att ansvaret för

kommunala byggnader på parkmark, såsom parklekslokaler, överförs till fastighetsnämnden.

Stadsledningskontoret beskriver vidare att ansvaret för förvaltning av stadens parker inklusive drift, underhåll och investeringar idag är uppdelat på flera nämnder, vilket påstås medföra otydligheter och ineffektivitet i skötseln av dessa. Det vore därför, enligt stadsledningskontoret, naturligt med en överföring av ansvaret från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden. Utredaren beskriver att parkverksamheten endast utgör en mycket liten del av stadsdelsnämndernas ansvar som därför har svårt att upprätthålla rätt kompetens. Det beskrivs som ett ensamarbete vilket medför stor sårbarhet och svårighet att utveckla parker och grönområden på ett acceptabelt sätt.

En renodling av upplåtelser för försäljning på stadens salutorg, som fram till 2007 låg under stadsdelsnämndernas ansvar, föreslås genom justering av gränssnittet mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden.

Under varje verksamhetsområde gör utredaren en nulägesbeskrivning följt av en analys med förslag. Förslagen summeras under respektive rubrik med totalt 33 punkter enligt följande:

Markanvisningar

1. Nuvarande rutin för lokalt inflytande i samband med markanvisningar behålls.

Program och detaljplaner

2. En ny plan-och bygglovtaxa utarbetas.
3. Planarbetets tidsåtgång bör mätas både från planbeställning till antagande och från startpromemoria till antagande.
4. Planavtal bör tillämpas i större utsträckning och med flexibel taxa men fast belopp, bedömd tidsåtgång och återbetalningsklausul om arbetet inte leder till antagande.
5. Stadsbyggnadsnämnden bör förstärka uppföljningen av planprocessens tidplaner och kostnader per projekt.
6. Stadsbyggnadsnämndens prioriteringsgrunder kommuniceras tydligare.
7. Enkelt planförfarande tillämpas i utökad utsträckning. Om normalt förfarande är nödvändigt bör i första hand förfarande utan program väljas.
8. Start-PM bör ej upprättas vid enkelt förfarande, utan ersätts då av en anmälan i stadsbyggnadsnämnden. Start-PM vid enkelt förfarande bör kunna beslutas på förvaltningsnivå.
9. Planremisser från kommunala förvaltningar lämnas normalt på förvaltningsnivå, men respektive nämnd informeras av sin förvaltning om aktuella planer.
10. Remisstiden bör vara sex veckor vid normalt förfarande och tre veckor vid enkelt förfarande. Absoluta remisstider bör tillämpas.
11. Länsstyrelsen bör uppvaktas för att uppnå ökad respekt för remisstiderna.
12. Antagande av planer bör ske i stadsbyggnadsnämnden i så stor utsträckning

som möjligt.

13. Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret utarbetar effektivare rutiner för koordinering av tidplanerna för exploateringsavtal och planarbete.
14. Exploateringskontoret tillsätter en projektkoordinator för samordning och effektivisering av bostadsbyggandet.

Bygglov

15. Exploateringskontoret bör få information om ärenden som avser ändrad användning eller utökade bygggrätter på kvartersmark där staden är markägare.
16. Trafikkontoret bör få remisser för ärenden som påverkar gestaltning, säkerhet, framkomlighet och skötsel av allmän platsmark samt ärenden som påverkar avfallshanteringen.
17. Inga remisser till stadsdelsförvaltningarna för åtgärder på allmän platsmark (under förutsättning att parkförvaltningen centraliseras).
18. Stadsbyggnadsnämnden inför absoluta remisstider, vilket innebär att nämnden inte behöver ta hänsyn till remisser som inte inkommer inom föreskriven tid (normalt tre veckor). I praktiken innebär detta att det blir nödvändigt med kontorssvar från kommunala förvaltningar.
19. Berörda kommunala förvaltningar ser över sina interna rutiner så att remisstider kan hållas, och att entydiga och relevanta remissynpunkter levereras till stadsbyggnadskontoret.
20. Stadsbyggnadskontoret bör få delegation från stadsbyggnadsnämnden att även avslå ansökningar om bygglov i ärenden som strider mot gällande plan eller i övrigt inte uppfyller av nämnden godkända riktlinjer.
21. Stadsbyggnadskontoret bör förtydliga det allmänna villkoret i givna bygglov att berörd markägares tillstånd också måste inhämtas innan godkända åtgärder får genomföras.

Kulturnämndens roll i plan- och bygglovsprocessen

22. Ansvar för kulturhistorisk klassificering och bedömning överförs från kulturnämnden till stadsbyggnadsnämnden.

Skönhetsrådets granskning av planer och bygglov

23. Skönhetsrådets kansli knyts till och samlokaliseras med stadsbyggnadskontoret.

Bygg- och anläggningsinvesteringar

24. För att korta och snabba upp bygg- och anläggningsprocessen föreslås en ökad delegation från kommunfullmäktige till facknämnder och från nämnd till förvaltning för inriktningsbesluten.
25. Delegationsgränserna för genomförandebeslut för fastighetsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och idrottsnämnden bör anpassas till de nivåer som tillämpas av exploateringsnämnden.

Parkförvaltning

26. Nuvarande ansvar för parker, naturområden, naturreservat, gatuplanteringar,

koloniområden och fritidsträdgårdar inom stadsdelsnämnderna överförs till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009.

27. Ansvar för strandbad inklusive byggnader samt motionsspår och konstfrusna isbanor överförs till idrottsnämnden vid samma tidpunkt.
28. Ansvar för Järva friområde överförs från exploateringsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009.
29. Ansvar för kommunala byggnader på parkmark och inom koloniområden överförs till fastighetsnämnden respektive aktuell koloniträdgårdsförening.

Markupplåtelser och torghandel

30. Överför helhetsansvaret för Hötorget och Östermalmstorg till fastighetsnämnden.
31. Begränsa torghandelsområdena på de permanenta salutorgen till att endast gälla aktuella torgplatser.
32. Omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen.
33. Revidera torghandelsföreskrifterna så att de överensstämmer med aktuella åtgärdsförslag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Plan- och byggprocessen

Planprocessens tidsåtgång, d.v.s. perioden mellan startpromemoria i stadsbyggnadsnämnden och antagande av planen i nämnden eller i fullmäktige, uppgår i dag till i snitt 13 månader, under vilka stadsbyggnadsnämnden behandlar respektive ärende fyra gånger. Detta föreslås minska till två tillfällen i början och i slutet, med muntlig information till nämndens ledamöter däremellan. För stadsdelsnämndernas remisshantering är förslaget att respektive förvaltning lämnar kontorsyttrande utan nämndhantering om inte planen medför betydande ekonomiska eller principiella konsekvenser för nämnden. Det anses som angeläget att berörda nämndledamöter alltid via sin förvaltning får information om planerade projekt och kommande planer. De politiska avvägningarna mellan olika allmänna och enskilda intressen ska dock ske i stadsbyggnadsnämnden.

Förvaltningen anser att det är bra att man ser över nuvarande rutiner och ansvarsfördelningar. Framförallt är det viktigt att processen blir tydlig och förståelig och kan kommuniceras ut i ett begripligt format så att varje intresserad medborgare kan tillgodogöra sig informationen. Idag vänder sig många medborgare till stadsdelsnämnden och dess tjänstemän för att ifrågasätta hur processen egentligen har gått till.

Stadens ambition att effektivisera och minska byråkrati och onödig tidsåtgång är bra. Det är dock viktigt att värna om den demokratiska processen. Det måste finnas utrymme för att skapa delaktighet hos medborgarna så att inte fler känner sig förbigångna. Här har stadsdelsnämnden en viktig roll som en aktör i lokalsamhället trots att nämnden inte har direkt ansvar för processen.

Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att nuvarande ordning beträffande markanvisningar (d.v.s. exploateringsprocessens inledningskede) fungerar bra mellan stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnden, och bör behållas i nuvarande form med tidig information och tillförande av lokala synpunkter. Förslaget att remisshantering av detaljplaner sker genom kontorsyttrande tillstyrks av förvaltningen – för det fall att ett planförslag innebär betydande ekonomiska eller principiella konsekvenser för nämnden, torde kännedom om detta uppkomma redan vid markanvisningen varpå erforderlig politisk och förvaltningsmässig hantering får ske från fall till fall.

Bygglovshantering föreslås ske utifrån utgångspunkten att remisser till andra kommunala förvaltningar i allmänhet endast sker då stadsbyggnadskontoret saknar egen sakkompetens att bedöma ärendet. Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning i det avseendet. Det är dock önskvärt att stadsbyggnadskontoret även framledes prioriterar bygglovsärenden som berör byggnation av förskolor och omsorgsboenden.

Parkförvaltning

I dagsläget arbetar två personer inom förvaltningen med parkförvaltningsfrågor. Det är en renodlad beställarorganisation, där allt operativt arbete är konkurrensutsatt. Organisationen är inte ineffektiv eller otydlig, ej heller tungrodd och personalkrävande. Det är tvärtom förvaltningens uppfattning att verksamheten gynnas påtagligt genom den lokala förankringen i det område – Hässelby-Vällingby stadsdelsområde – förvaltningen verkar inom. Verksamheten bedrivs nära medborgarna, vilket talar för att nuvarande ordning bör bevaras. Förvaltningen har svårt att se någon kvalitetshöjning, effektiviseringspotential eller möjlig ekonomisk besparing i förslagen.

Enligt förvaltningens bedömning bör verksamheter som står medborgarna nära handläggas lokalt. Stadsmiljöfrågorna är av en sådan karaktär att de bör vara stadsdelsnämndernas ansvar. Inte minst medborgarnas engagemang, bl a vid de öppna nämndsammanträdena, talar för detta.

Utredarens skrivning ”att stadsmiljöfrågorna utgör en mycket liten del av stadsdelsnämndernas ansvar” stämmer endast beträffande budgetomslutningen. Stadsmiljöfrågorna upptar däremot enligt förvaltningens mening en mycket stor del av invånarnas intresse. Stadsmiljöfrågorna utgör dessutom en del av ett större sammanhang där många verksamheter inom nämndens ansvarsområde ingår. Stadsmiljöfrågor är en del av det pedagogiska arbetet inom förskola och skola, det brottsförebyggande arbetet, kontakten med föreningar och näringsliv, förvaltningens arbete med trygghet och trivsel, miljöarbetet, parklekarnas verksamhet mm. Utredarens beskrivning av att det skulle vara ett ”sårbart ensamarbete” känns därför inte igen då ett stort antal människor är inblandade i varje process.

Gränssnittet

Alla gränssnitt har sina för- och nackdelar. Fördelen med gränssnittet som genomfördes 2007 är att förvaltningen har kunnat lägga stort fokus på parkområdena. Förvaltningen har kunnat arbeta mer utåtriktat tillsammans med alla aktörer inom stadsdelen inte minst i det trygghetsskapande arbetet där parkmiljöerna utgör en viktig del. Lokala parkplaner har även upprättats i samverkan.

Förvaltningen anser att den föreslagna rekryteringen av en stadsträdgårdsmästare till staden är bra. Det behövs en samlad resurs centralt för att överblicka helheten. Stadsträdgårdsmästaren bör upprätta gemensamma policys och riktlinjer för hela staden, driva utvecklingsprojekt samt vara stödjande och rådgivande åt stadsdelarnas parkingenjörer.

Strandbad, motionsspår och naturreservat

Även ansvaret för skötsel av stadens strandbad, motionsspår och naturreservat bör enligt förvaltningen fortsättningsvis åvila stadsdelsnämnderna. De fyra strandbaden inom Hässelby-Vällingby har under åren utvecklats på ett mycket positivt sätt till gagn för medborgarna. Badvakter och simskola har funnits på de två stora baden, Kanaanbadet och Maltesholmsbadet, sedan 1997 och samarbete sker under badsäsongen med förvaltningens fritidsverksamhet som ordnar aktiviteter för barn och ungdomar

Grimsta naturreservat utgör ett stort värde för medborgarna i stadsdelen och förvaltningen har bl a ordnat naturvandringar i området. Viss skötsel sker även i samverkan med boende.

Förslag

Förvaltningen föreslår att nuvarande ansvarsfördelning för stadsmiljöfrågorna i huvudsak bibehålls, men förtydligas och utvecklas i vissa avseenden. Det bör bl a övervägas om inte ansvaret för fler medborgarnära stadsmiljöfrågor bör tillföras stadsdelsförvaltningarna, t ex upplåtelsefrågor.
